ALIUPSEERILIITTO RY

Suomen eduskunta
Puolustusvaliokunta
PuV@eduskunta.fi

Aliupseeriliitto ry:n lausunto hallituksen esityksistä (HE/199/217 HE/202/2017 HE/203/217

Pyydettynä lausuntona Aliupseeriliitto ry toteaa kunnioittavasti seuraavaa:

1. Aliupseeriliitto ry pitää tiedustelulakien säätämistä perusteltuna ja kannatettavana. Lakien säätäminen kiireellisenä on erittäin perusteltua. Turvallisuusympäristömme on muuttunut muutaman viime vuoden aikana merkittävästi. Kansallisen turvallisuuden takaamiseksi on perusteltua säätää käsittelyssä olevat tiedustelulait.

   Esimerkiksi Turun puukkoiskun tapaisten terroritekojen ennalta ehkäisy vaatii nykyistä paremmat mahdollisuudet tiedustelulle. Iskun tekijä on kertonut että hänen tarkoituksensa oli kohdistaa isku alun perin varusmieheen. Tämä osoittaa selkeästi tarpeen ennalta ehkäisevään tiedonhankintaan terrori iskujen ehkäisemiseksi.
   Aliupseerit palvelevat tehtävissä joissa he esiintyvät sotilasasussa julkisilla paikoilla, myös varusmiehet kulkevat julkisilla paikoilla sotilaspuvussa. Lakien säätäminen parantaa merkittävästi myös muiden virkapukuisten turvallisuutta virkatehtävien hoidossa, mahdollistamalla terrori tekojen ennalta ehkäisyn nykyistä tehokkaammin.

   Sotilastiedustelulla on suora vaikutus valtakunnan turvallisuuteen. Lakiesityksessä annetaan valtuudet laajamittaiseen tiedusteluun Suomen sotilaalliseen puolustamiseen liittyviin uhkiin. Lain säätämisellä parannetaan merkittävästi Suomen kykyä saada tietoonsa kansalliseen turvallisuuteen liittyviä uhkia.
2. Sotilastiedustelua koskevassa lakiesityksessä ei huomioida tarpeeksi tiedustelutehtävissä toimivan henkilöstön asemaa. Voimankäytön säännöksistä ei ole mainittu mitään. Virkamies joka suorittaa tiedustelutehtävää saattaa joutua tehtävää suorittaessaan hengen tai terveyden vaarantavaan tilanteeseen. Lain viittaukset puolustusvoimien velvollisuuteen huolehtia suojaamisesta eivät ole Aliupseeriliiton mielestä riittäviä. Tulisi määrittää selkeästi virkamiesten voimankäyttö oikeudet tilanteessa, missä virkamiehen henki tai terveys on uhattuna.
   Lisäksi tulee lain säädännöllä huolehtia siitä että tiedustelutehtävissä palvelevien virkamiesten henkilöllisyys voidaan salata riittävän pitkän ajan. Saman salaamisen tulee ulottua myös heidän perheisiin ja muihin läheisiin. Tiedusteluhenkilöstö on aina myös muiden valtioiden tiedustelun jatkuvana kohteena, tätä ei sovi unohtaa lakia säädettäessä.

3. Tiedustelutoiminnan valvonnasta tehty lakiesitys vastaa Aliupseeriliitto ry:n mielestä hyvin valvonnan tarpeeseen. Lakiesityksessä esitetään perustettavaksi organisaatio tiedusteluvaltuutettuineen. Eduskuntaan tulisi tiedusteluvaliokunta jolla olisi merkittävä rooli tiedustelutoiminnan parlamentaarisessa valvonnassa. Aliupseeriliitolla ei ole ehdotuksia valvonnan osalta, vaan katsomme lakiesityksen vastaavan hyvin tarkoitustaan.

4. Sotilastiedustelukyvyn luominen vaatii myös resursseja. Eduskunnan on huolehdittava siitä että henkilöstön koulutukseen ja materiaalin hankintoihin on olemassa riittävät resurssit. Lakiesityksessä todetaan että tehtävissä voi toimia vain koulutetut henkilöt, tällä hetkellä tällaista osaamista ei puolustusvoimissa tuoteta, ainakaan suoraan kaikkiin tehtäviin soveltuen.
   Aliupseeriliitto ry on tuonut myös aiemmissa lausunnoissaan valiokunnalle (budjetti 2018) esiin huolensa puolustusvoimien henkilöstön riittävyydestä. Henkilöstö on jo tällä hetkellä erittäin tiukoilla nykyisten tehtävien hoitamisessa. On huolehdittava siitä, että määrärahaa lisätään niin, että uusiin tehtäviin voidaan palkata riittävästi uutta henkilöstöä. Organisaation sisältä ei enää leikattavaa ja uudelleen kohdennettavaa löydy.

Jyrki Surkka

Puheenjohtaja
Aliupseeriliitto ry
+358 50 341 4151
jyrki.surkka@aliupseeriliitto.fi